

Vår referens

Miljöavdelningen

Christer Persson

040 - 25 26 94

ENLIGT SÄNDLISTA

**Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Simris
strandängar i Simrishamns kommun**
(3 bilagor)

Länsstyrelsen har arbetat fram ett förslag till skötselplan för naturreservatet Simris strandängar i Simrishamns kommun. Naturreservatet bildades den 4 april 2005. Förslaget har remissbehandlats

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen skötselplanen, daterad 4 april 2005, för naturreservatet Simris strandängar i Simrishamns kommun (Bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog Elisabeth Hellmo, beslutande och Christer Persson, föredragande.

Elisabeth Hellmo

Christer Persson

Bilagor:

1. Skötselplan för naturreservatet Simris strandängar, Simrishamns kommun
2. Hur man överklagar
3. Sändlista

ENLIGT SÄNDLISTA

**Skötselplan för naturreservatet
Simris strandängar i Simrishamns kommun**

1. SYFTE MED SÄKERSTÄLLANDE OCH SKÖTSEL AV RESERVATET

Ändamålet med reservatet skall främst vara att

- genom bete hävda ett nästan helt öppet beteslandskap med lång historisk kontinuitet längs Östersjöstranden
- bevara det stora antalet habitattyper innefattande sandstrand, strandäng, torräng, kalkfuktäng och kalkkärr.
- gynna sällsynta växtarter som gulyxne (*Liparis loeselii*), klöverärt (*Tetragonolobus maritimus*) och strandvial (*Lathyrus japonicus*)
- gynna förekomsten av lövgroda och strandpadda.
- synliggöra områdets geologi med strandvallar, klapperstensstränder och hällar.
- göra området tillgängligt för strövande och undervisning utan att naturvärdena tar skada.

Reservatet ska innehålla biotoper som utgör en komplett och god livsmiljö för fridlysta eller nationellt rödlistade växt- och djurarter samt förekommande livsmiljötyper och arter som av regeringen har rapporterats förekomma i enlighet med Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet).

Syftet skall nås genom

- årlig beteshävd vid behov kombinerad med slåtter
- röjningar av uppslag i de öppna markerna och på sand- och klapperstensstranden.
- att enstaka buskar eller buskage ibland med något träd bibehålls. Buskar i närheten av vattensamlingar skall hållas fullskiktade.
- att enstaka solitärträd eller mindre grupper av träd bibehålls
- att områdets hydrologi bevakas och bibehålls

2. UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn	Simris strandängar
Kommun	Simrishamn
Socken	Simris
Gränser	Området är markerat med svart punktstreckad linje på karta, bilaga 1 och innefattar havsområdet ut till 3 meters djup
Fastigheter	del av Simrishamn 3:152, S:1, S:4, del av Simris 9:29, 10:17, 10:18, 18:8, 18:9, 20:33, del av samfällad mark Simris S:22 samt del av Simris Stengårdssättet 1:1
Läge	Invid kustvägen från Simrislund till Brantevik söder om Simrishamn. Ca 2000 m OSO Simris kyrka.
Kartblad	Topografisk karta: 2 D SO Tomelilla Ekonomisk karta: 2 E 1b Simrishamn
Koordinater	x: 1408331 y: 6156915
Naturgeografisk region	7 Skånes sediment- och horstområden
Natura 2000	SE 0420129
Areal	Ca 34,5 ha varav ca 14 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Skåne län
Planförfattare	Lars Pålsson

3. BESKRIVNING AV SKYDDSOBJEKTET

3.1 *Historisk och nuvarande markanvändning*

Området utgöres i dag av öppen betesmark med spridda buskage och solitärträd i en sluttning ned mot stranden av Östersjön. Ursprungligen kan området före 1600-talet ha utgjorts av en ekskog vilken kan ha gett upphov till namnet Simrislund. Emellertid var området trädfritt när Linné passerade 1749. Både människor och djur tuktade då de glest stående buskarna så de var knappt en aln höga. Så ter sig området också på rekognoseringskartan 1812-20. Stranden är helt kal och uppe i backen finns enstaka spridda buskar. Området låg som utmark till Simris by och beskrevs under 1800-talet som kal fäladsmark. Beteshävdan fortsatte även under 1900-talet, men efterhand skedde en viss igenväxning. Området har dock under senare år återställts som väl hävdad betesmark. Buskgrupper och vresros har röjts och högvuxen vegetation slagits.

3.2 *Naturförhållanden*

3.2.1 Geologi

Berggrunden består av kvartsitisk hård sandsten (underkambrisk sandsten). Ovanpå denna har avsatts en relativt kalkrik baltisk morän, vilken formats av havet till strandvallar parallellt med havsstranden. Längs stranden finns sandavlagringar av yngre ursprung. Den hårda sandstenen ligger blottad i strandlinjen med kala hållar på vilka det finns väl utformade stora böljeslagmärken. Ovanför hållarna finns stråk med sandstrand och klappersten starkt inblandad med bitar av alunskiffer. Överallt längs stranden finns rikligt med stora rundslipade block.

3.2.2 Vegetation och flora (Karta, bilaga 3)

Genom sina nivåskillnader, stråk av genomsilande vatten och närhet till havet uppträder ett stort antal vegetationstyper eller habitat, av vilka några prioriterats inom arbetet med Natura 2000. I sandvallarna längs stranden finns en gles dynvegetation med sandrör, strandråg och enstaka exemplar av strandvial

(*Ammophila arenaria*, *Leymus arenarius*, *Lathyrus japonicus*). Sandstranden har tidigare varit invaderad av vresros, vilken dock under senare år bekämpats. Mellan stenblocken på hällarna finns en fragmenterad strandäng av östersjötyp med klöverart (*Tetragonolobus maritimus*). Driftmaterial kastas upp på stranden och ger upphov till en kvävegynnad vegetation med inslag av mållor och nässlor.

Högre upp mot vägen finns mer eller mindre örtrika torrängar innehållande mandelblomma, brudbröd, blodnäva och solvända (*Saxifraga granulata*, *Filipendula vulgaris*, *Geranium sanguineum*, *Helianthemum nummularium*) och bland gräsen ängshavre (*Avenula pratensis*) i nyröjda områden blandad med luddtåtel (*Holcus lanatus*). På ytor med framträngande genomsilningsvatten ersätts torrängen av rik kärr och kalkfuktängsvegetation. Här finns förutom ett antal starrarter majviva, slätterblomma och orkidéer som ängsnycklar och kärrknipprot (*Carex* spp., *Primula farinosa*, *Parnassia palustris*, *Dactylorhiza incarnata*, *Epipactis palustris*).

Viktig är också orkidén gylyxne eller myggnycklar (*Liparis loeselii*) som är ytterst sällsynt och är en prioriterad art inom Natura 2000. Arten bevakas och år 2000 fanns 117 exemplar, år 2001 fanns 44 exemplar och år 2002 fanns 58 exemplar. I de blötare partierna finns ett antal stora nästan meterhøga tuvor av vippstarr (*Carex paniculata*) och ned mot stranden ytor med strandkvanne och högvuxna gräs. Delar av de fuktiga ängarna karaktäriseras av högörter, mestadels älgört (*Filipendula ulmaria*).

I den öppna marken finns spridda buskage med slån, hagtorn, alm och ask samt på fuktiga ställen al (*Prunus spinosa*, *Crataegus* spp., *Ulmus glabra*, *Fraxinus excelsior*).

(Väster om vägen finns en betesmark med tydliga strandvallar som skapar stråk av torr och fuktig vegetation. Denna är emellertid stark påverkad av gödsling.)

3.2.3 Fauna

I buskagen finns rikligt med sångare och andra småfåglar bl a rosenfink. På öppen fuktig mark häckar tofsvipa. Längs stranden förekommer knölsvanar, änder och vadare som rödbena. I anslutning till vattensamlingar finns lövgroda observerad dock utan att ha yngelplatser inom området. Även strandpadda har observerats i området.

3.3 *Fornminnen*

Inom reservatet förekommer inga kända fornminnen. Dock finns flera stensättningar väster om vägen samt några mycket välgjorda hållristningar norrut på en häll nära ett stenbrott.

3.4 *Allmänhet och friluftsliv*

Den öppna stranden utgör ett tilltalande blickfång ut över Östersjön från kustvägen mellan Simrishamn och Brantevik. Området utnyttjas också flitigt som ströv- och badområde mellan de båda tätorterna.

4. PRIORITERADE NATUR- OCH KULTURVÄRDEN

- system av strandvallar väster och öster om landsvägen
- hållar av underkambrisk sandsten med böljeslagsmärken
- öppet beteslandskap med långvarig hävd
- stort antal varierade och artrika vegetationstyper med habitat prioriterade inom Natura 2000
- lokal för lövgroda och strandpadda

Förekommande habitat och arter med anknytning till Natura2000 inom det befintliga naturreservatet Simris strandäng som skall bevaras:

NATURTYP	Areal (ha)
Perenn vegetation på steniga stränder (1220)	0,1
*Havsstrandängar av Östersjö-typ (1630)	0,1
Kalkgräsmarker (6210)	0,3
Högörtängar (6430)	0,2
Slätterängar i låglandet (6510)	0,2
Rikkärr (7230)	0,2
	1,1
ART	
Gulxne - <i>Liparis loeselii</i> (1903)	
*Prioriterad naturtyp enligt Natura 2000	

Bevarandemål:

- Respektive naturtyp bibehåller eller ökar sina arealer enligt ovanstående tabell.
- Förekomsten av rödlistade växt- och djurarter, som är knutna till habitatet och andra livsmiljöer, skall bevaras och utvecklas, så att de kan förny sig i långsiktigt livskraftiga populationer.
- lokal för gulxne (myggnycklar) (*Liparis loeselii*), ska finnas kvar i området med en långsiktigt livskraftig population.

5. ÖVERSIKT AV MARKSLAG/MARKDISPOSITION (Karta, bilaga 4)

Simris strandängar utgöres av en öppen betesmark med buskage och solitärträd på en sluttning ned mot stranden av Östersjön delad av kustvägen mellan Simrishamn och Brantevik. Torra partier omväxlar med fuktiga till mycket fuktiga (kärr) partier präglade av genomsilande vatten. Betesmarkerna är hägnade i stora fällor. I princip utgöres hela området av öppen betad gräs- och strandmark.

Följande markslag inom betesmarken är således aktuella för skötselåtgärder:

1. Öppen betad gräs- fukt- och strandmark med enstaka solitärträd.
2. Buskar och buskage

6. MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR SKÖTSEL AV MARKSLAG

6.1 NB - Öppen betad gräs- fukt- och strandmark

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- betad ogödslad gräs- och strandmark. Vegetationens höjd skall vid slutet av betesperioden inte överstiga ½ dm dock att vegetationen i översilade kärrområden kan vara högre.
- spridda buskar och buskage samt solitära träd skall förekomma i princip enligt karta bilaga 4.

Skötselmål och skötselåtgärder.

- hela reservatet hålls hägnat (pålar med trådar, elstängsel) för bete, indelat i fällor med hänsyn till betesintensitet och antal betesdjur. Detta innebär att alla buskage, fuktmarker, kärr samt strandområden med sandstrand, hållar och klappersten också skall ingå i betesmarken. I hägnaden sparas befintliga låga stengården. Genomgångar ordnas i anslutning till parkeringsplatsen och där stigar genom området passerar.

- gräsmarken skall hävdas genom betning med nöt eller hästar på ett sådant sätt att markvegetationen hålls låg (höst: < ½ dm på torra marker och ca 1 dm på fuktiga, ev. högre i tuvor).
- betesperioden skall i princip omfatta tiden maj - oktober. Betet bör pågå så länge som möjligt på hösten. Användande av avmaskningsmedel (avermectiner och liknande preparat) ska så långt möjligt undvikas. Behandling av betesdjur med sådana preparat ska ske på ett sådant sätt och under sådana tidpunkter att effekterna på den dynglevande faunan i reservatet minimeras.
- ingen gödsling eller vinterutfodring på marken tillåts
- högvuxen gräs- och örtvegetation (*som mest utvecklas inom fuktiga områden eller på utfyllnad*) slås vid behov. Materialet bortföres. Vid upprepad slåtter med små mängder material kan detta ligga kvar och multna.
- busk uppslag som inte kan hållas nere av betningen (exv. vresros) röjs årligen (alternativt rottryckes). Allt material bortföres.
- enstaka eller grupper av solitärträd (alm, bok, al (grupper på stranden) , ask) enligt karta bilaga 4 sparas och gynnas.

6.2 *Buskar och buskage.*

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- någon fristående buske samt avgränsade enstaka relativt täta busksnår (slån, hagtorn, nyponros, fläder) med ett fåtal överståndare (ask, al, körsbär, alm).
- om möjligt skall buskagen vara fullskiktade dvs lövbärande grenar skall finnas ända ned till marken.

Skötselmål och skötselåtgärder.

- tendenser att buskarna sprider sig ut i den öppna betesmarken motverkas genom årliga röjningar gärna på hösten medan löven fortfarande sitter kvar för bättre kontroll av fullskiktning.

- vid röjningar iakttas försiktighet så att de nedre lövbärande grenarna på bryn/buskage sparas, ”fullskiktning”.
- ett fåtal större träd sparas som överståndare dock att de inte växer sig alltför stora och dödar buskvegetationen.
- döda buskar och träd avverkas och ersättning av dessa gynnas.
- avverkat material skall samlas ihop och bortföras

7. MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR RESTAURERINGSÅTGÄRDER (Karta, bilaga 5)

7.1 Igenväxningsmarker i södra delen av reservatet öppnas för betning

Tidigare betade områden utanför stigen och tomterna i nordligaste delen av Brantevik har delvis vuxit igen med buskage och trädgrupper. Detta gäller i första hand högre belägna områden i närheten av stigen.

Kvalitetsmål

- betad ogödslad gräs- och strandmark. Vegetationens höjd skall vid slutet av betesperioden inte överstiga ½ dm dock att vegetationen i översilade kärrområden kan vara högre.
- spridda buskar och buskage samt solitära träd skall förekomma strax utanför stigen dock med luckor som medger fri sikt mot havet.

Skötselmål och skötselåtgärder.

- all buskvegetation utanför stigen röjs till ca 50% och grupperas till buskage (slån, hagtorn, nyponros) som om möjligt skall ha lövverk ned mot marken
- stubbar görs låga och lämnas med horisontella snitt så att betesdjuren inte skadas.
- avverkat material skall samlas ihop och bortföras.

- åtgärderna följs upp med att området hägnas och därefter betas tillräckligt för att hålla nere uppslag. Vid behov upprepad röjning. Om någon del av området visar sig vara alltför stenigt eller fuktigt för betning lämnas detta utanför hägnet och hävdas manuellt (slåtter, röjning)
- området hävdas vidare som "4.1 NB - Öppen betad gräs- fukt- och strandmark"

8. ANORDNINGAR FÖR REKREATION, FRILUFTSLIV OCH TURISM

8.1 Allmänt mål

Ströv- vistelse- och badområde längs stranden mellan Simrishamn och Brantevik i huvudsak för lokalbefolkningen. Hävden av området skall medge en tilltalande utsikt mot Östersjön från kustvägen. Den mycket varierande naturen inom området skall genom information göras tillgänglig för undervisning och studier.

8.2 Tillgänglighet och information

Området är lätt tillgängligt i anslutning till gamla kustvägen mellan Simrishamn och Brantevik.

8.3 Anläggningar (Karta, bilaga 4)

8.3.1 Väg parkering (karta: P) och vägvisare

Parkering skall finnas anordnad mitt emot vägen mot reningsverket i en särskild hägnad. I denna skall bord och bänkar finnas uppsatta samt soptunna (maj – oktober).

8.3.2 Stigar och spänger

Behov finns att utan särskild markering hålla en (befintlig) stig i ordning parallellt med stranden öster om kustvägen. Passagen över kärrområdena skall spängas

både för att underlätta för allmänheten och för att skona kärr- och fuktängsvegetationen.

8.3.3 Sanitet

Soptunna skall finnas uppsatt vid parkeringsplatsen (maj – oktober) och skall tömmas genom kommunens försorg.

8.3.4 Information

Reservatets gränser skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och naturvårdsverkets anvisningar. Informationsskyltar skall uppsättas vid parkeringsplatsen samt övriga angöringspunkter enligt karta, bilaga 3.

9 TILLSYN, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

9.1 Årlig dokumentation av skötselåtgärder samt uppföljning av skötselmål

Länsstyrelsen svarar för att områdets insektsfauna dokumenteras under 2006.

I övrigt ansvarar förvaltaren för genomförande av inventeringar, underhåll av anordningar samt för skötselåtgärder. Särskild skötselavtal bör träffas med Simrishamns kommun.

Skötselinsatser utförs efter samråd mellan länsstyrelsen, berörda markägare och brukare.

Brukaren av betesmarken rapporterar årligen till uppdragsgivaren om antal betesdjur, djurslag, betestider, användande av avmaskningsmedel samt övriga skötselåtgärder.

Utförda skötselinsatser skall dokumenteras av länsstyrelsen (efter rapportering).

9.2 Uppföljning av kvalitetsmål

Utbredningen av utpekade vegetationstyper, arter och habitat dokumenteras vart femte år av länsstyrelsen, som också svarar för övervakning av andra värdefulla växt- och djurarter inom reservatet. Betesresultatet kontrolleras årligen.

9.3 Uppföljning av kostnader

Uppföljning av kostnader görs årligen av den eller de som ansvarar för skötseln, sammanställs av kommunen och rapporteras till länsstyrelsen.

10 FINANSIERING AV FÖRVALTNINGEN

Miljöstöd finansierar i första hand vård av naturreservatet.

Om miljöstöd inte är tillgängliga ansvarar förvaltaren för (ev. bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan
- nyuppsättning av stängsel
- övervakning av faunans utveckling inom reservatet
- uppföljning av skötselåtgärder i reservatet
- utmärkning och underhåll av reservatets gränsutmärkning
- tillverkning och underhåll av informationsskylt
- produktion av enkel informationsfolder om reservatet
- tillsyn

Markägaren/arrendatorn ansvarar för (ev. bekostar):

- betesdrift enligt skötselplan
- underhåll av stängsel
- ev. anskaffning samt underhåll av elstängselaggregat
- ev. underhåll av samt abonnemangs- och elförbrukningsavgift för elstängselaggregat

11 KARTOR/BILAGOR

1. Reservatets avgränsning
2. Flygbild
3. Vegetationskarta.
4. Markslag samt anläggningar och information
5. Restaureringsåtgärder

12. REFERENSER

Ekologgruppen 1985. Simris strandäng – en naturinventering av betesmarkerna mellan Simrislund och Brantevik. – Länsstyrelsen i Kristianstads län. Kristianstad.

Gustafson G. 1977. Naturvårdsproblem på Österlen. – Skånes natur 64. 113 – 114

Lantmäteriet 1986. Skånska rekognoseringskartan framställd av fältmättningsbrigaden 1812-1820.- Berlings, Arlov.

Linné C.1749. Carl Linnæi Skånska resa 1749. Red. Carl Otto von Sydow. Stockholm 1959.

Tyler C. 1981. Sydsvenska kalkkärr – hävd i gången tid och skötsel förslag för framtiden. - Medd. från växtekologiska inst., Lunds Universitet, 47.

Vortisch, W. & Lindström M. 1972. Österlens geologi.
För. för fornminnes- och hembygdsvård i sydöstra Skåne. Småskrifter 12.

BILAGA 1, karta

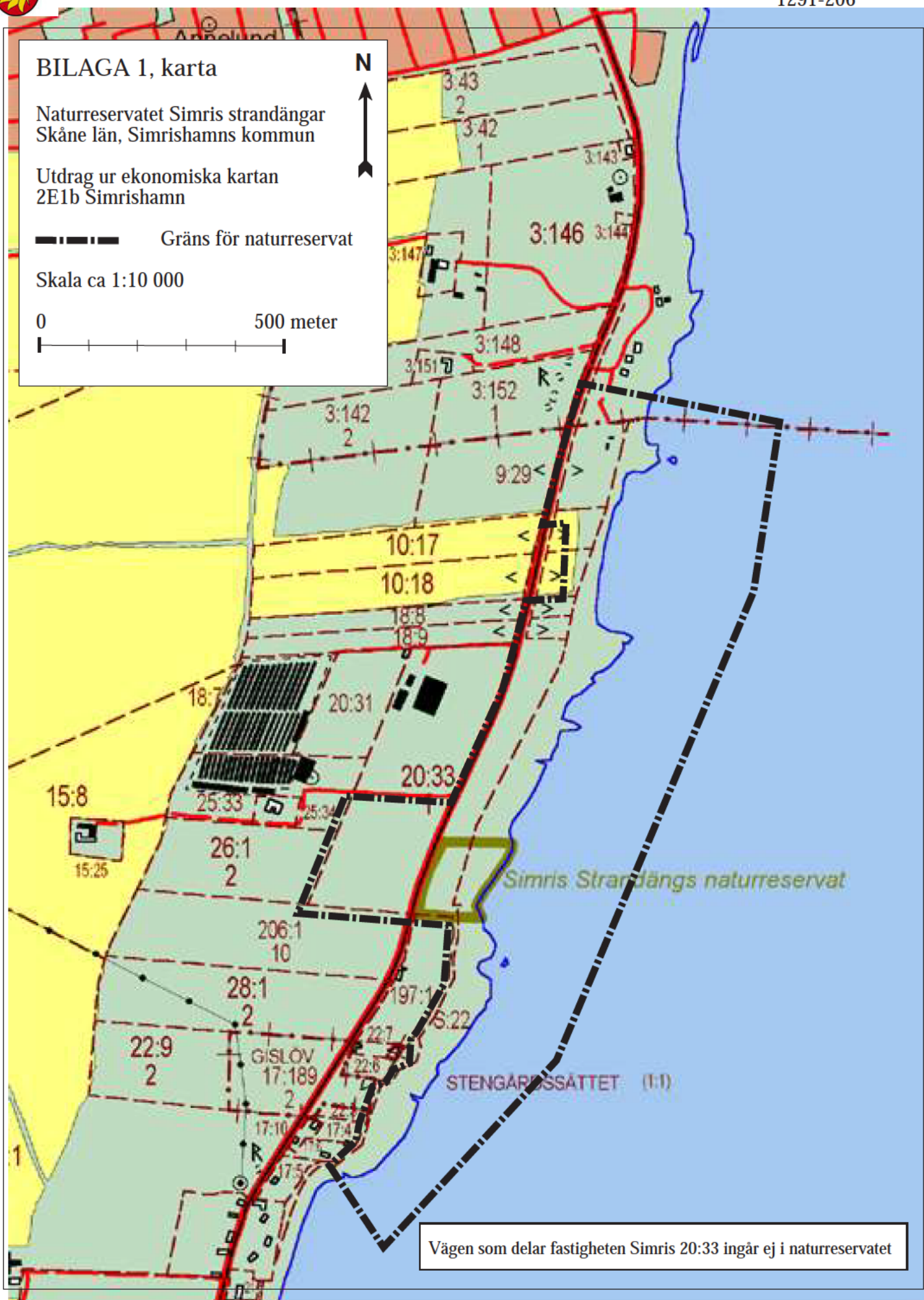
Naturreservatet Simris strandängar
Skåne län, Simrishamns kommun

Utdrag ur ekonomiska kartan
2E1b Simrishamn

Gräns för naturreservat

Skala ca 1:10 000

0 500 meter

BILAGA 2, Flygbild

Naturreservatet Simris strandängar
Skåne län, Simrishamns kommun

Utdrag ur flygbild över
ekonomiska kartan
2E1b Simrishamn

—+—+—+— Gräns för naturreservat

Skala ca 1:10 000

0 500 meter

N

SIMRIS STRANDÄNGAR

Vegetationstyper enligt Nordiska Ministerrådet och Natura 2000

- sss
sss
sss

4.1.4.3 Dynggrästyp på sandstrand
2120 Sanddyner med sandrör
- cccc
cccc
cccc

4.1.4.1 Borsttåtelhed
2130 Grå dyner
- 4.2.2.5 a Klöverärt-strandäng
1630 Havsstrandäng av Östersjötyp
- 4.1.1.3 Klapperstensvegetation med kvanne
1220 Perenn vegetation på steniga stränder
- 5.2.1.3 Örtrik ängshavretorräng
6210 Kalkgräsmarker
- 5.2.2.1 Knylhavreäng
6510 Slätterängar i låglandet
- ✓✓

5.2.3.2 Högörtäng
6430 Högörtäng
- 5.2.3.2 b Plattstarrhögörtäng
6430 Högörtäng
- 3.4.2.1 Rikkärr av starr- ört- brunmoss-typ
7230 Rikkärr
- 5.2.3.4 Kalkfuktäng
6410 Fuktäng med blåtåtel på kalkrik mark
- 5.2.3.6 b Kärrkavlefuktäng
- 5.2.3.7 Fräkenstarräng
- 3.4.4.1b Rikt högstarrkärr med vippstarr
7210 Kalkkärr med kalkfuktängsarter
- 5.5.4.3 Rajgräs-ängssvingel-kamgräs-typ
(NMR 1999:555)
- rrr
rrr
rrr

Ruderatvegetation på utfyllnad

Bilaga 3

- hhh
hhh

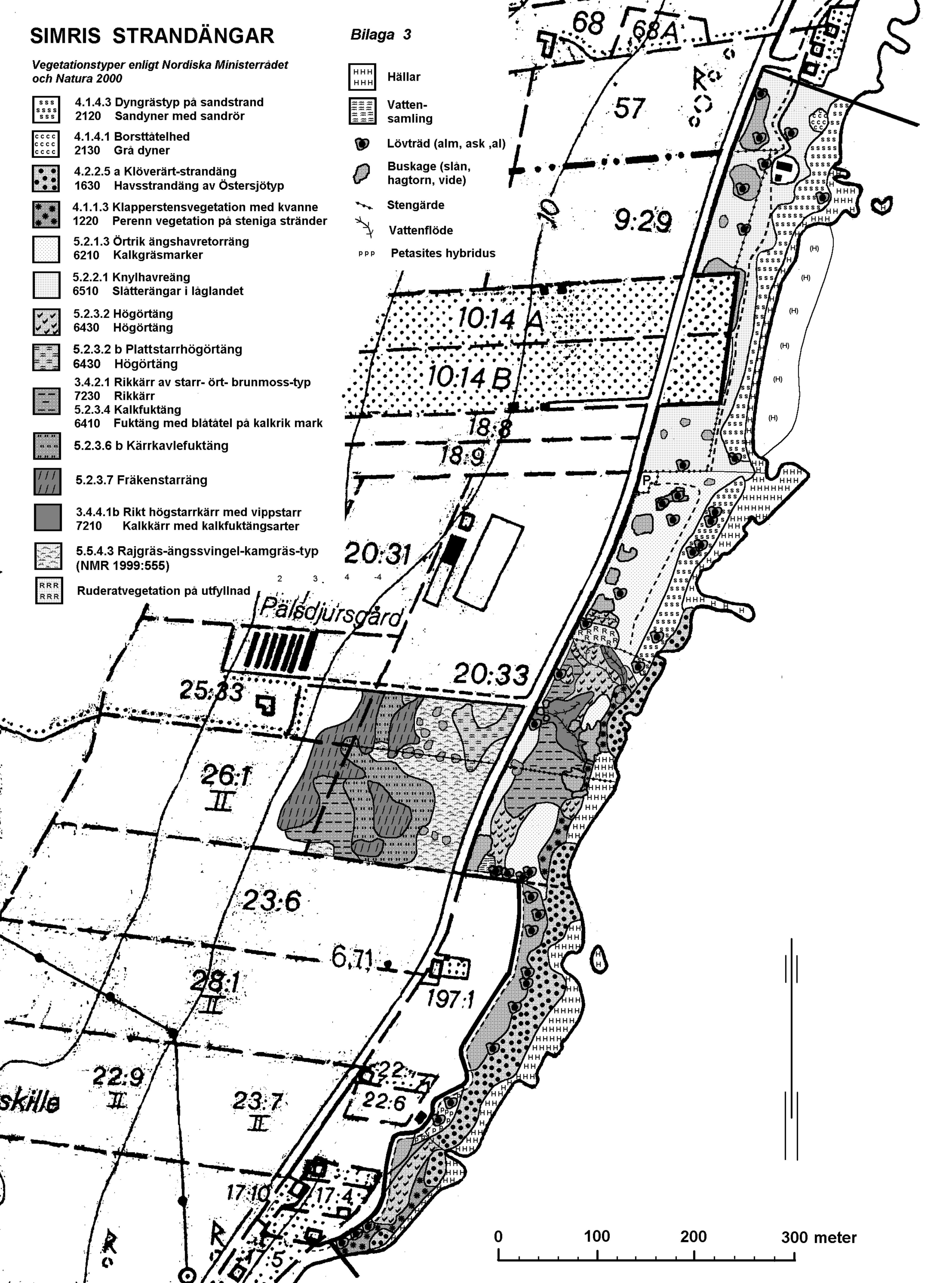
Hällar
- |||||

Vatten-
samling
- ♥

Lövträd (alm, ask ,al)
- Buskage (slån,
hagtorn, vide)
- Stengärde
- ~

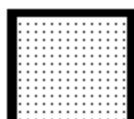
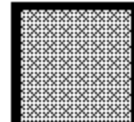
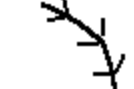
Vattenflöde
- ppp

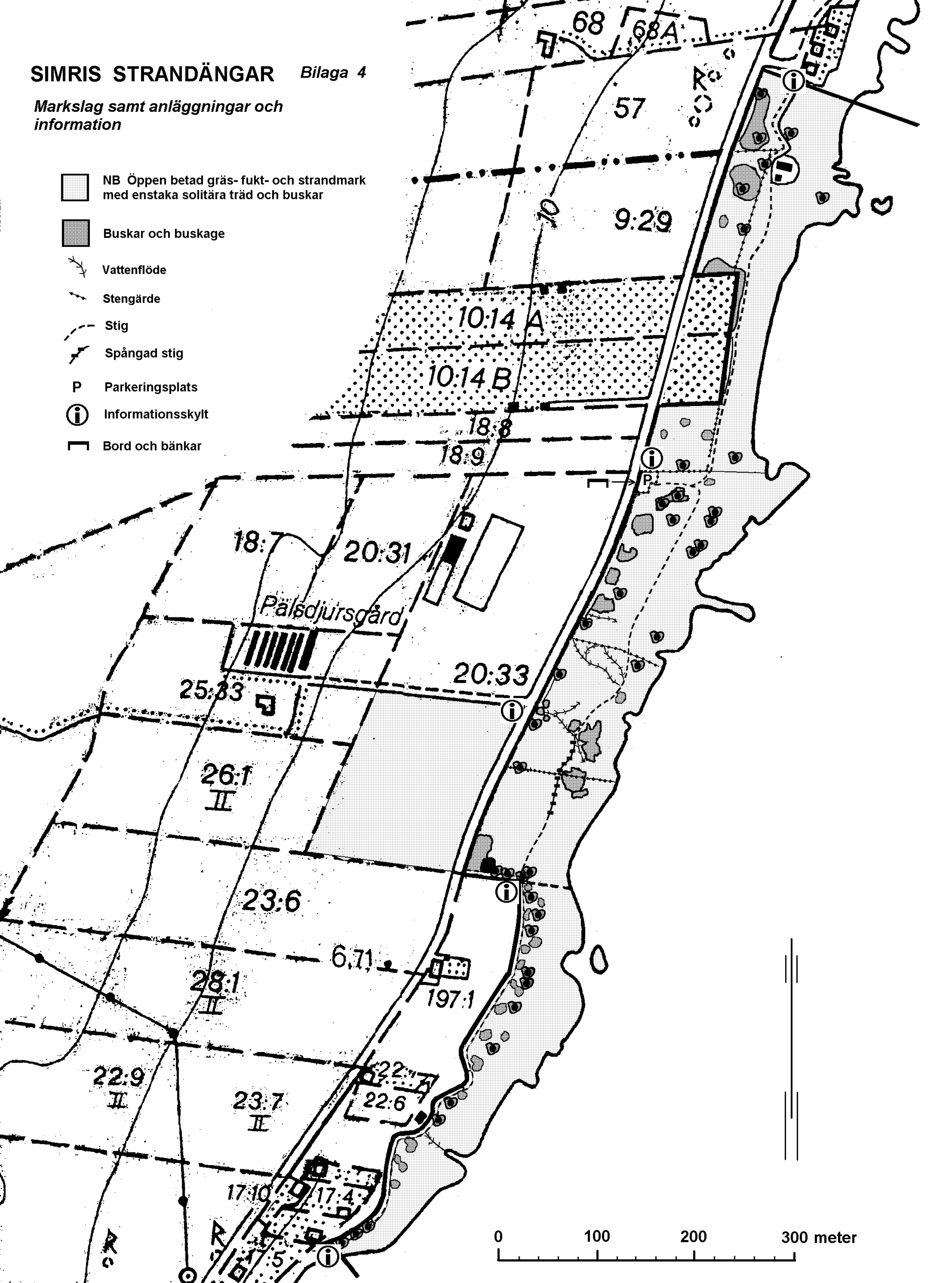
Petasites hybridus

SIMRIS STRANDÄNGAR Bilaga 4

Marks lag samt anläggningar och information

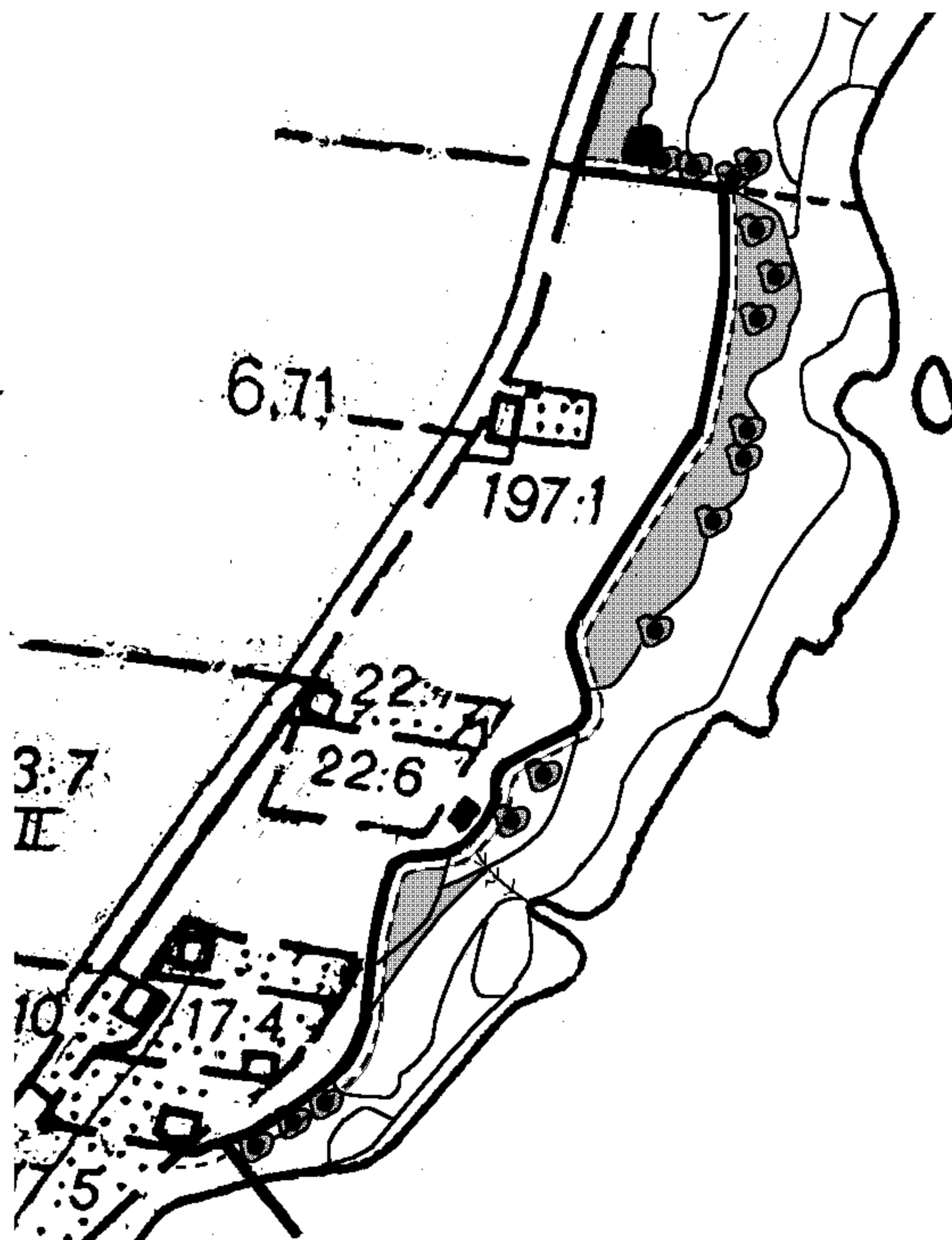
- NB Öppen betad gräs- fukt- och strandmark med enstaka solitära träd och buskar
- Buskar och buskage
- Vattenflöde
- Stengärde
- Stig
- Spångad stig
- P Parkeringsplats
- Informationsskylt
- Bord och bänkar

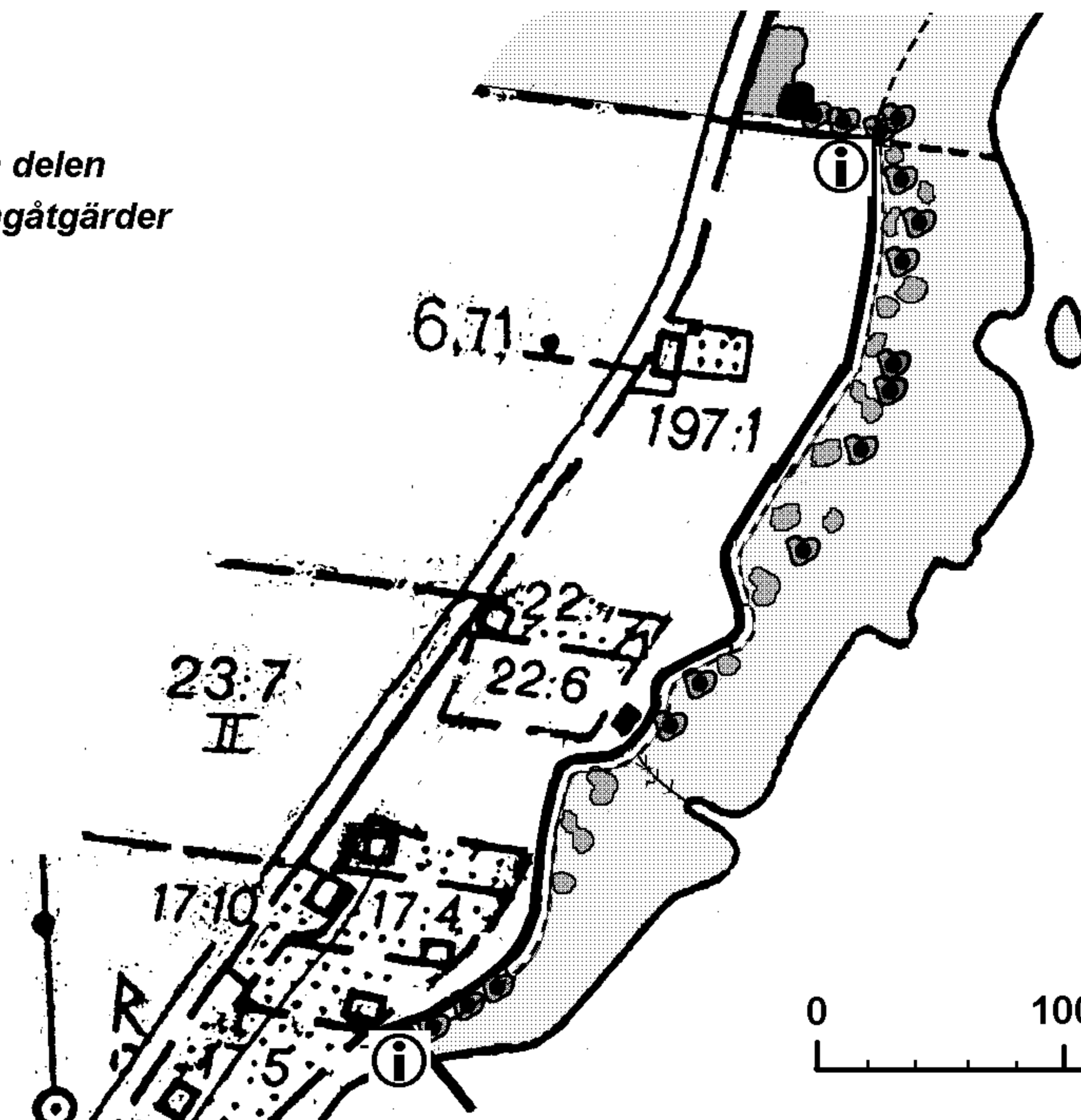
SIMRIS STRANDÄNGAR

Restaureringsåtgärder

Buskage i södra delen
före restaureringsåtgärder

Buskage i södra delen
efter restaureringsåtgärder

0 100 200 300 meter